

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 7 czerwca 2007 r.^{*}

W sprawie C-156/04

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 26 marca 2004 r.,

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez M. Patakę oraz D. Triantafyllou, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Republice Greckiej, reprezentowanej przez P. Mylonopoulou oraz I. Pouli, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

^{*} Język postępowania: grecki.

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: P. Jann, prezes izby, E. Juhász (sprawozdawca), J.N. Cunha Rodrigues, M. Ilešić i E. Levits, sędziowie,

rzecznik generalny: L.A. Geelhoed,
sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 22 czerwca 2006 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 14 września 2006 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- ¹ W swojej skardze Komisja Wspólnot Europejskich wnosi do Trybunału o stwierdzenie, że Republika Grecka:

— stosując w odniesieniu do czasowego użytku na swoim terytorium pojazdów zarejestrowanych w innych państwach członkowskich przepisy celne dotyczące odprawy czasowej pojazdów pochodzących z państw trzecich, zamiast przepisów

dyrektywy Rady 83/182/EWG z dnia 28 marca 1983 r. w sprawie zwolnień podatkowych we Wspólnocie, dotyczących niektórych środków transportu czasowo wwożonych do jednego państwa członkowskiego z innego państwa członkowskiego (Dz.U. L 105, str. 59, zwanej dalej „dyrektywą”);

- stosując w odniesieniu do naruszeń przepisów dotyczących zgłaszania pojazdów przywożonych czasowo na jej terytorium kary, które w połączeniu z praktyką organów administracyjnych polegająca na systematycznym orzekaniu, że osoby fizyczne przywożące pojazdy mają miejsce stałego pobytu w Grecji, są oczywiście nieproporcjonalne;
- systematycznie pobierając podatki i opłaty związane z przywozem pojazdów na stałe, w przypadku kradzieży na szkodę tej samej osoby fizycznej drugiego czasowo przywiezionego pojazdu,

uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy art. 90 WE oraz na mocy dyrektywy, a w szczególności jej art. 1.

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

- ² Zgodnie z motywami pierwszym i drugim dyrektywy ma ona na celu eliminację przeszkód w swobodnym przepływie osób i tworzeniu rynku wewnętrznego, wynikających z przepisów podatkowych państw członkowskich dotyczących czasowego przywozu niektórych środków transportu.

- 3 W motywie trzecim dyrektywy stwierdzono, że „[...] musi istnieć możliwość ścisłego określenia, czy dana osoba jest faktycznie rezydentem danego państwa członkowskiego”.
- 4 Artykuł 1 ust. 1 dyrektywy przewiduje, że państwa członkowskie, na warunkach określonych w tej dyrektywie, zwalniają czasowo drogowe pojazdy silnikowe, przywożone z innego państwa członkowskiego, między innymi od podatku obrotowego, podatku akcyzowego i innych podatków konsumpcyjnych. Artykuł 1 ust. 3 dyrektywy wyłącza z zakresu zwolnienia pojazdy użytkowe.
- 5 Jeśli chodzi o pojazdy prywatne, to na mocy art. 3 dyrektywy, w przypadku gdy są one przywożone do użytku prywatnego zwolnienie zostaje przyznane na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy łącznie w jednym roku. Natomiast na mocy art. 4 dyrektywy zwolnienie tego rodzaju pojazdów przywożonych czasowo do użytku służbowego zostaje przyznane na okres sześciu lub siedmiu miesięcy łącznie w ciągu jednego roku.
- 6 Zarówno art. 3, jak i art. 4 dyrektywy uzależniają możliwość skorzystania ze zwolnienia od warunku, by osoba przywożąca pojazd miała „miejsce stałego pobytu w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie czasowego przywozu”, z zastrzeżeniem spełnienia określonych dodatkowych przesłanek w odniesieniu do osoby przywożącej pojazd do użytku służbowego.
- 7 Jeśli chodzi o pojęcia „zwykłego miejsca zamieszkania [miejsca stałego pobytu]”, to art. 7 dyrektywy, zatytułowany „Przepisy ogólne określające miejsce zamieszkania”, wyjaśnia:

„1. Dla celów niniejszej dyrektywy »zwykłe miejsce zamieszkania« [miejsca stałego pobytu] oznacza miejsce, w którym osoba fizyczna przebywa przez co najmniej 185

dni w każdym roku kalendarzowym, ze względu na swoje więzi osobiste i zawodowe [lub], w przypadku osoby niezwiązanej z tym miejscem zawodowo, ze względu na osobiste powiązania, które wskazują na istnienie ścisłych więzi między tą osobą a miejscem, w którym mieszka.

Jednakże za zwykłe miejsce zamieszkania [miejsce stałego pobytu] osoby, związanej zawodowo z innym miejsce [miejscem] niż [miejsce] jej więzi osobiste [osobistych] i która w rezultacie przebywa w różnych miejscach w dwóch lub więcej państwach członkowskich, uważa się miejsce, z którym jest związana osobiście przy założeniu, że ta osoba regularnie tam powraca. Ten ostatni warunek nie musi być spełniony, jeśli osoba przebywa w państwie członkowskim w celu wykonania określonego zadania w określonym czasie. Studia uniwersyteckie bądź nauka w szkole nie oznaczają przeniesienia [zmiany] miejsca stałego pobytu.

2. Osoby fizyczne potwierdzają miejsce normalnego zamieszkania [miejsce stałego pobytu] odpowiednim dokumentem, takim jak dowód tożsamości lub inny urzędowy dokument stwierdzający tożsamość.

3. W przypadkach gdy właściwe władze państwa członkowskiego, do którego dokonano przywozu, mają wątpliwości odnoszące się do ważności oświadczenia w sprawie zwykłego miejsca zamieszkania [miejsca stałego pobytu], dokonanego zgodnie z ust. 2 lub do celów pewnych szczególnych kontroli, mają prawo zwrócić się o przedstawienie wszelkich dodatkowych informacji lub o dodatkowe dowody”.

⁸ Artykuł 9 ust. 1 dyrektywy stanowi, że państwa członkowskie mogą między innymi, na żądanie osoby dokonującej przywozu, zezwolić na czasowy przywóz na okres dłuższy niż przewidziany w art. 3 lub 4.

9 Artykuł 9 ust. 2 dyrektywy stanowi:

„Państwa członkowskie nie mogą w żadnych okolicznościach stosować, zgodnie z niniejszą dyrektywą, zwolnień podatkowych w ramach Wspólnoty, które byłyby mniej korzystne od tych, które przyznano w odniesieniu do środków transportu pochodzących z państw trzecich”.

10 Wreszcie, zgodnie z art. 10 ust. 2 dyrektywy:

„W przypadku, w którym praktyczne stosowanie niniejszej dyrektywy powoduje powstanie trudności, właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich podejmują niezbędne decyzje na podstawie wzajemnego uzgodnienia, w szczególności w świetle konwencji i wspólnotowych dyrektyw w sprawie pomocy wzajemnej”.

Uregulowania krajowe

11 Rozporządzenie ministra finansów nr D 247/13 z dnia 1 marca 1988 r., zmienione ustawą nr 2187/94 (zwane dalej „rozporządzeniem z dnia 1 marca 1988 r.”), na mocy którego dokonana została transpozycja dyrektywy do prawa wewnętrznego, w art. 1 przewiduje zwolnienie czasowego przywozu środków transportu przeznaczonych do użytku prywatnego od należności celnych i podatków, wyłączając z zakresu tego systemu pojazdy użytkowe.

12 Artykuł 3 rozporządzenia z dnia 1 marca 1988 r. definiuje pojęcie „miejsca stałego pobytu” osoby fizycznej dokonującej przywozu pojazdu co do istoty tak samo, jak art. 7 ust. 1 dyrektywy.

- 13 Artykuł 4 tego rozporządzenia, dotyczący czasowego przywozu do użytku prywatnego środka transportu innego niż pojazd użytkowy, ustala okres, przez który ten środek transportu może znajdować się na terytorium kraju na sześć miesięcy łącznie w ciągu jednego roku. Przepis ten stanowi, że okres ten może zostać przedłużony o dodatkowe dziewięć miesięcy, z wyjątkiem przypadku, gdy osoba fizyczna dokonująca przywozu pojazdu wykonuje działalność gospodarczą na terytorium Grecji, kiedy to przedłużenie ograniczone jest do nie więcej niż trzech miesięcy.
- 14 Artykuł 5 rozporządzenia z dnia 1 marca 1988 r. w odniesieniu do czasowego przywozu pojazdów osobowych do użytku służbowego ustala okres, przez który pojazd ten może znajdować się w Grecji, co do zasady na łącznie sześć miesięcy. Przepis ten wyłącza możliwość skorzystania ze zwolnienia, jeżeli pojazd używany jest do przewozu osób albo do przewozu przemysłowego lub handlowego towarów, za wynagrodzeniem lub nieodpłatnie.
- 15 Zarówno art. 4, jak i art. 5 tego rozporządzenia uzależniają możliwość skorzystania ze zwolnienia od warunku, by zainteresowany miał miejsce stałego pobytu poza terytorium Grecji.
- 16 Artykuł 15 akapity trzeciej i czwartej rozporządzenia z dnia 1 marca 1988 r. powtarzają — bez zmiany ich brzmienia lub sensu — przepisy art. 7 ust. 2 i 3 dyrektywy dotyczące sposobów wykazania miejsca stałego pobytu.
- 17 Artykuł 133 ust. 2 ustawy nr 1165/1918 — kodeks celny (FEK A' 73), w brzmieniu obowiązującym w czasie trwania postępowania poprzedzającego wniesienie skargi w niniejszej sprawie, stanowi:

„Pojazdy pochodzące ze Wspólnoty mogą czasowo pozostawać na terytorium kraju bez obowiązku uiszczenia opłaty rejestracyjnej oraz podatku od wartości dodanej

(podatku VAT). Do przyznania tego czasowego zwolnienia [...] stosuje się odpowiednio przesłanki przewidziane w przepisach celnych dotyczących odprawy czasowej pojazdów pochodzących z państw trzecich, pod warunkiem że pojazdy te zostają ponownie wywiezione”.

- 18 Artykuł 18 ustawy nr 2682/1999 w brzmieniu obowiązującym w czasie trwania postępowania poprzedzającego wniesienie skargi w niniejszej sprawie, w części „Naruszenia przepisów i kary”, stanowi:

„A. Pojazdy pochodzące ze Wspólnoty

1. Posiadanie lub używanie pojazdów pochodzących ze Wspólnoty przez osoby mające miejsce zamieszkania w Grecji bez dopełnienia którejś z formalności określonych w art. 10 i 11 niniejszej ustawy stanowi przemyt, do którego zastosowanie znajdują odpowiednie przepisy kodeksu celnego (ustawa 1165/1918 [...]). W przypadkach takich postępowanie karne nie jest wszczynane, jeżeli zainteresowany wniesie nałożoną na niego opłatę podwyższoną, ustaloną na kwotę minimalną, o której mowa w odpowiednich przepisach, i zrezygnuje z możliwości skorzystania ze środków zaskarżenia aktu, na mocy którego opłata ta została nałożona. W przypadkach, o których mowa w niniejszym przepisie, nie nakłada się grzywien przewidzianych w części A ust. 4 niniejszego artykułu.

[...]

4. Wyżej opisane naruszenia uznawane są za wykroczenia celne podlegające, stosownie do okoliczności sprawy, następującym karom grzywny:

[...]

- d) za [...] opóźnienie [...] w wywozie pojazdu — grzywna za każdy dzień opóźnienia, ustalona w następujący sposób: pojazdy osobowe i pojazdy typu Jeep: do 1600 cm³ — 29 EUR; od 1601 cm³ — 59 EUR. Samochody ciężarowe niezależnie od pojemności silnika — 29 EUR. Motocykle niezależnie od pojemności silnika — 14 EUR.

[...]

- f) w przypadku gdy pojazd używany na terytorium kraju [...] jest kierowany przez inną, nieupoważnioną osobę — grzywna w wysokości 733 EUR, jeżeli upoważniony w chwili popełnienia wykroczenia przebywał na terytorium kraju. Używanie takiego pojazdu przez inną, nieupoważnioną osobę skutkuje utratą możliwości korzystania z systemu, o którym mowa w art. 14 ust. 2 niniejszej ustawy, jeżeli w chwili popełnienia wykroczenia upoważniony nie przebywał na terytorium kraju, a przepis części A ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się w stosunku do osoby nieupoważnionej”.

- 19 Artykuł 18 część C ustawy nr 2682/1999, noszący tytuł „pojazdy pochodzące ze Wspólnoty i krajów trzecich”, wyjaśnia:

„1. Niezależnie od nałożenia grzywien, o których mowa w części A ust. 1, [...], pojazdy mogą również zostać tymczasowo zajęte decyzją organów celnych, które stwierdziły wykroczenie; ich wydanie następuje po uiszczeniu należnych grzywien i innych przewidzianych opłat.

[...]”.

20 Zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy nr 2682/1999:

„Pojazdy pochodzące ze Wspólnoty mogą być ponownie wywiezione do innych państw członkowskich Unii Europejskiej lub do państw trzecich przed ustaleniem należnej opłaty rejestracyjnej”.

21 Wreszcie art. 12 ust. 1 lit. d) rozporządzenia z dnia 1 marca 1988 r., zatytułowany „Kradzież pojazdów”, stanowi:

„1. Osoba uprawniona do zwolnienia, która zgłasza kradzież pojazdu wwiezionego w ramach systemu czasowego przywozu [...] nie jest zobowiązana do zapłaty cła i innych opłat związanych ze skradzionym pojazdem [...], pod warunkiem że nie będzie w przyszłości uczestniczyć w bezprawnym używaniu pojazdu na terytorium Grecji i o ile spełnione są łącznie następujące przesłanki:

[...]

d) osoba uprawniona nie zgłaszała dotychczas kradzieży innego samochodu osobowego wwiezionego w ramach systemu czasowego przywozu”.

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

22 Po otrzymaniu licznych skarg, zgodnie z treścią których zasady czasowego przywozu niektórych środków transportu stosowane w Grecji stanowią poważne utrud-

nienia w swobodnym przemieszczaniu się obywateli Wspólnoty w tym państwie członkowskim, Komisja skierowała do władz greckich w dniu 17 maja 1999 r. wezwanie do usunięcia uchybień, zwracając uwagę na niezgodność właściwych uregulowań krajowych z przepisami dyrektywy i z postanowieniem art. 90 WE.

- 23 Po zapoznaniu się z uwagami Republiki Greckiej, zawartymi w odpowiedzi z dnia 1 września 1999 r. na powyższe wezwanie do usunięcia uchybień, Komisja skierowała w dniu 29 listopada 2000 r. do tego państwa członkowskiego uzasadnioną opinię, która zawierała dziewięć zarzutów, jak i wniosek, że badane uregulowania są niezgodne z wymienionymi normami wspólnotowymi.
- 24 Uznając, że wyjaśnienia udzielone przez Republikę Grecką w odpowiedzi z dnia 21 lutego 2001 r. na uzasadnioną opinię nie są satysfakcjonujące, Komisja wniosła niniejszą skargę, podtrzymując jednakże tylko niektóre z zarzutów zawartych w uzasadnionej opinii.

W przedmiocie skargi

W przedmiocie pierwszego zarzutu

Argumentacja stron

- 25 Komisja zarzuca Republice Greckiej stosowanie w odniesieniu do czasowego użytku na swoim terytorium pojazdów zarejestrowanych w innych państwach członkowskich

przepisów celnych dotyczących odprawy czasowej pojazdów pochodzących z państw trzecich, zamiast przepisów dyrektywy, u podstaw której leży konieczność większej integracji państw członkowskich.

- 26 W tym kontekście Komisja zarzuca, że władze greckie uznały, iż od dnia 1 stycznia 1993 r., czyli od dnia zniesienia zasady opodatkowania przywozu w stosunkach między państwami członkowskimi, dyrektywa, która przyznaje zwolnienie podatkowe w dziedzinie „przywozu”, przestała wywoływać skutki prawne i stała się bezprzedmiotowa.
- 27 Rząd grecki odpowiada, że zarzuty Komisji są niewłaściwe, skoro dyrektywa już dawno została transponowana do prawa wewnętrznego i jest cały czas stosowana. Komisja nie powołuje się na naruszenia konkretnych zobowiązań wynikających z dyrektywy, a wszczęty przez nią spór ma charakter teoretyczny; zamiarem władz greckich jest skłonienie Komisji do podjęcia inicjatywy prawodawczej w celu dostosowania dyrektywy do sytuacji prawnej istniejącej od dnia 1 stycznia 1993 r., kiedy to pojęcie „przywozu” pomiędzy państwami członkowskimi przestało funkcjonować.
- 28 Rząd grecki twierdzi, że w każdym razie stosuje dyrektywę w stosunkach wewnątrz-wspólnotowych.

Ocena Trybunału

- 29 Podnosząc niniejszy zarzut, Komisja twierdzi, że Republika Grecka nie stosuje dyrektywy jako takiej.

- 30 W tym zakresie rząd grecki wyjaśnia, że spór z Komisją ma swoją genezę w uwagach władz greckich przedstawianych w ramach regularnych kontaktów z Komisją, dotyczących konieczności dostosowania dyrektywy, w której zawarte jest pojęcie „przywozu”, do sytuacji istniejącej od dnia 1 stycznia 1993 r., czyli od dnia zniesienia tego pojęcia w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi. Zdaniem rządu greckiego spór ten nie ma wpływu na stosowanie przez Republikę Grecką dyrektywy.
- 31 Należy podnieść, że w wyroku z dnia 12 lipca 2001 r. w sprawie C-262/99 Louloudakis (Rec. str. I-5547, w szczególności pkt 20–25) Trybunał odniósł się do przepisów greckich, które przewidują zwolnienie czasowego przywozu środków transportu przeznaczonych do użytku prywatnego od należności celnych i podatków. Przepisy te powołane zostały w pkt 11–16 niniejszego wyroku. Wynika z nich, między innymi, że definiują one pojęcie „miejsca stałego pobytu” w sposób co do istoty identyczny z definicją zawartą w art. 7 ust. 1 dyrektywy oraz że zwolnienie zostaje przyznane tak, jak w dyrektywie, przez okres sześciu miesięcy łącznie w ciągu jednego roku, jak również, że przepisy te powtarzają — bez zmiany ich brzmienia lub sensu — przepisy art. 7 ust. 2 i 3 dyrektywy, dotyczące sposobów wykazania miejsca stałego pobytu.
- 32 Należy również zwrócić uwagę, że ww. wyrok w sprawie Louloudakis został wydany na skutek wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożonego przez sąd grecki, który zwrócił się do Trybunału o wykładnię dyrektywy w celu rozstrzygnięcia toczącego się przed nim sporu, co pokazuje, że dyrektywa jest stosowana.
- 33 Ponadto sama Komisja w pkt 21 akapit trzeci swojej skargi stwierdza, że przepisy greckie przejmują zawarte w odpowiednich przepisach dyrektywy kryteria ustalania miejsca stałego pobytu.

- 34 Należy wreszcie podnieść, że państwa członkowskie mają swobodę stosowania w odniesieniu do czasowego przywozu pojazdów pochodzących z państw trzecich tych samych uregulowań, które przewidziane są w dyrektywie w odniesieniu do pojazdów pochodzących z innego państwa członkowskiego. Jedyne zastrzeżenie w tej kwestii zawarte jest w art. 9 ust. 2 dyrektywy, zgodnie z którym państwa członkowskie nie mogą stosować zwolnień podatkowych w ramach Wspólnoty, które byłyby mniej korzystne od tych, które przyznają w odniesieniu do środków transportu pochodzących z państw trzecich.
- 35 Nie ma wątpliwości, że Komisja poddała krytyce konkretne kwestie dotyczące pewnych dziedzin zastosowania dyrektywy, jednakże nie przedstawiła dowodów, które wykazywałyby, iż Republika Grecka nie stosuje dyrektywy jako takiej.
- 36 Ocena o charakterze teoretycznym oraz ewentualne spory dotyczące potrzeby dostosowania dyrektywy do sytuacji prawnej istniejącej od dnia 1 stycznia 1993 r., mające miejsce w ramach regularnych kontaktów krajowych władz z Komisją, nie mogą stanowić podstawy stwierdzenia przez Trybunał uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.
- 37 W związku z tym pierwszy zarzut nie jest zasadny.

W przedmiocie drugiego zarzutu

- 38 Podnosząc drugi zarzut, Komisja kwestionuje system sankcji stosowany przez władze greckie.

39 Zarzut ten ma dwie części. Po pierwsze, Komisja zarzuca Republice Greckiej utrzymywanie praktyki administracyjnej, polegającej na tym, że jeżeli dane służące za podstawę określania miejsca stałego pobytu pochodzą z Grecji oraz z innego państwa członkowskiego, to władze greckie systematycznie ustalają, że miejsce stałego pobytu osoby zainteresowanej znajduje się w Grecji, nakładając na nią w tym zakresie zwiększony ciężar dowodu. Po drugie, Komisja krytykuje okoliczność, że ustalenie w ten sposób miejsca stałego pobytu w Grecji pociąga za sobą nieproporcjonalne sankcje.

W przedmiocie praktyki administracyjnej

Argumentacja stron

40 Komisja podnosi, że chociaż przepisy greckie przejmują z dyrektywy kryteria ustalania państwa miejsca stałego pobytu, to jednak greckie organy administracyjne systematycznie ustalają, że osoby mające więzi osobiste i zawodowe zarówno z Grecją, jak i z innymi państwami członkowskimi, mają miejsce stałego pobytu w Grecji, dając w sposób niemal automatyczne pierwszeństwo więzom osobistym oraz ustanawiając w praktyce domniemanie stałego pobytu na terytorium kraju osób mających obywatelstwo greckie.

41 Komisja twierdzi w tym zakresie, że organy administracyjne odwracają ciężar udowodnienia miejsca stałego pobytu lub zobowiązują osoby zainteresowane do przedstawiania dodatkowych dowodów, co jest niezgodne z zasadami określania miejsca stałego pobytu ustalonymi w dyrektywie. Komisja powołuje się na określone indywidualne sprawy, które jej zdaniem same w sobie są wystarczające do stwierdzenia uchybienia zobowiązaniom wynikającym z dyrektywy. Ponadto owa stała praktyka administracyjna jest popierana przez sądy.

42 Rząd grecki podnosi, że pojawianie się trudności w ustaleniu miejsca stałego pobytu obywateli greckich mających więzi zawodowe i osobiste zarówno z Grecją, jak i innym państwem członkowskim, jest w praktyce normalne. Indywidualne sprawy, na które powołuje się Komisja, należą do tej kategorii sytuacji.

43 W tego rodzaju sprawach organy administracyjne stosują kryteria określone w art. 7 ust. 1 dyrektywy, które dają pierwszeństwo więzom osobistym. W razie wątpliwości organy te korzystają w sposób uzasadniony z art. 7 ust. 3 dyrektywy, który przyznaje im możliwość żądania od zainteresowanych osób wszelkich dodatkowych informacji i dowodów. Rząd grecki podkreśla wreszcie, że obecnie większość pojazdów używanych w Grecji w ramach systemu czasowego przywozu należy do obywateli greckich, którzy wykorzystują swe miejsce stałego pobytu za granicą jako podstawę prawną zwolnienia od podatków.

Ocena Trybunału

44 Trybunał podniósł, że kryteria określenia „miejsca stałego pobytu”, zawarte w art. 7 ust. 1 dyrektywy, odwołują się do zawodowego i osobistego związku danej osoby z określonym miejscem, jak i do czasu trwania tego związku oraz zdefiniował to pojęcie jako oznaczające miejsce, gdzie osoba zainteresowana ustanowiła stałe centrum swych interesów (ww. wyrok w sprawie Louloudakis, pkt 51 i przywołane tam orzecznictwo).

45 Zatem dla celów określenia miejsca stałego pobytu należy wziąć pod uwagę jednocześnie zawodowe i osobiste więzy zainteresowanej osoby z danym miejscem oraz czas ich trwania. W przypadku gdy więzy te dotyczą więcej niż jednego państwa członkowskiego art. 7 ust. 1 akapit drugi dyrektywy przyznaje pierwszeństwo więzom osobistym nad więzami zawodowymi. Przy badaniu więzów zawodowych i osobistych

zainteresowanej osoby należy uwzględnić wszelkie istotne okoliczności faktyczne, takie jak w szczególności fizyczna obecność tej osoby i jej rodziny, posiadanie mieszkania, miejsce wykonywania działalności zawodowej, miejsce usytuowania interesów majątkowych, itp. (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Louloudakis, pkt 52, 53 i 55).

⁴⁶ Przede wszystkim do właściwych organów administracji państw członkowskich należy dokonanie oceny i rozważenie wszelkich istotnych okoliczności faktycznych charakteryzujących każdy przypadek, w świetle kryteriów wynikających z orzecznictwa Trybunału, który jest kompetentny do stwierdzenia uchybienia zobowiązaniom danego państwa członkowskiego ze względu na trwałą, błędną lub niewłaściwą praktykę administracyjną.

⁴⁷ W niniejszym przypadku Komisja zmierza do wykazania, opierając się o pewne indywidualne sprawy, istnienie trwałej, błędnej i niewłaściwej praktyki greckich organów administracji, co powinno doprowadzić do stwierdzenia uchybienia zobowiązaniom pozwanego państwa członkowskiego. W swoim piśmie wszczynającym niniejsze postępowanie Komisja rzeczywiście mówi o otrzymanych „licznych skargach”, lecz konkretnie powołuje się — lakonicznie i bez podawania szczegółów — tylko na dwie indywidualne sprawy, a w swej replice — również w sposób mało dokładny — na sześć innych spraw.

⁴⁸ Niezależnie od tego, czy przedstawienie po raz pierwszy w replice sześciu indywidualnych spraw w charakterze dowodów jest dopuszczalne w świetle art. 42 ust. 1 regulaminu, z akt postępowania wynika jednak, że w ośmiu sprawach, na które powołuje się Komisja, cztery zainteresowane osoby miały obywatelstwo greckie oraz niewątpliwe więzi osobiste i zawodowe z Grecją (z czego jedna osoba nie miała jakiegokolwiek związku z innym państwem), dwie osoby miały podwójne obywatelstwo oraz więzi osobiste lub zawodowe z Grecją, a jedna osoba była obywatelem innego państwa członkowskiego, lecz miała utrwalone więzi osobiste i zawodowe z Grecją.

Akta postępowania nie pozwalają na określenie w sposób jasny sytuacji w ósmej sprawie.

- 49 We wszystkich wyżej wspomnianych indywidualnych sprawach, z wyjątkiem ostatniej, wyjaśnienia dostarczone przez władze greckie wydają się uzasadnione. W każdym razie nie wydaje się, by władze te przekroczyły granice przysługującego im swobodnego uznania przy określeniu miejsca stałego zamieszkania zainteresowanych osób.
- 50 Jeśli chodzi o możliwość stwierdzenia uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego na podstawie stosowanej w tym państwie praktyki administracyjnej, to Trybunał określił już kryteria, jakie w tym zakresie znajdują zastosowanie. W takich przypadkach uchybienie można wykazać jedynie poprzez wystarczająco udokumentowany i szczegółowy dowód stosowania zarzucanej praktyki, taka praktyka administracyjna powinna wykazywać w pewnym stopniu charakter trwały i powszechny, a dla wykazania, że praktyka ma charakter trwały i powszechny Komisja nie może opierać się na jakimkolwiek domniemaniu (wyrok z dnia 27 kwietnia 2006 r. w sprawie C-441/02 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. str. I-3449, pkt 49, 50 i 99 oraz przywołane tam orzecznictwo).
- 51 W niniejszym przypadku, na podstawie dowodów przedstawionych przez Komisję, nie można stwierdzić, że przesłanki podane w punkcie poprzedzającym zostały spełnione. W każdym razie uwzględniając bardzo dużą liczbę obywateli Wspólnoty, jak również obywateli Grecji mieszkających w innych państwach członkowskich, którzy co roku przyjeżdżają do Grecji samochodem, osiem indywidualnych spraw, na które powołuje się Komisja, nawet jeśli przypadki te byłyby udowodnione, tworzą bardzo nieznaczny odsetek w świetle wynikających z orzecznictwa Trybunału wymogów wykazania istnienia trwałej praktyki administracyjnej, równoznacznej z uchybieniem zobowiązaniom państwa członkowskiego.

- 52 Komisja zarzuca ponadto, że greckie sądy potwierdzają praktykę organów administracji, nie przedstawiając jednak na to żadnego dowodu. Tymczasem jeśli Komisja próbuje wykazać uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego ze względu na określoną praktykę sądową, to kryteria podane w pkt 50 niniejszego wyroku tym bardziej znajdują zastosowanie, z jeszcze większą surowością.
- 53 Należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie kryteria ustalone przez Trybunał nie zostały spełnione.
- 54 Należy również podnieść, że Trybunał wziął pod uwagę granice swobodnego uznania przysługującego właściwym władzom krajowym w tej problematycznej dziedzinie, która wpływa na kompetencje krajowe w kwestiach podatkowych, orzekając, że obowiązek współpracy spoczywający na tychże władzach na mocy art. 10 ust. 2 dyrektywy nie oznacza, że muszą one uzgadniać swe działania w każdej indywidualnej sprawie, w której stosowanie dyrektywy powoduje powstanie trudności (ww. wyrok w sprawie Louloudakis, pkt 59 i powołane tam orzecznictwo).
- 55 Wreszcie Komisja zarzuca, że władze greckie zobowiązują zainteresowanych do przedstawienia dodatkowych dowodów dla określenia miejsca stałego pobytu i tym samym odwracają ciężar dowodu spoczywający zasadniczo na władzach krajowych. W tym zakresie wystarczy podnieść, że zgodnie z art. 7 ust. 2 i 3 dyrektywy obowiązek wykazania miejsca stałego zamieszkania obciąża, co do zasady, zainteresowane osoby. Właściwe władze krajowe mają natomiast możliwość dokonania szczegółowych kontroli, a w razie wątpliwości — żądania wszelkich dodatkowych informacji i dowodów.
- 56 W konsekwencji pierwsza część drugiego zarzutu nie może zostać uwzględniona.

W przedmiocie nieproporcjonalnego charakteru kar

Argumentacja stron

- 57 Komisja powołuje się w szczególności na kary przewidziane w przepisach greckich na wypadek stwierdzenia przez właściwe władze, że właściciel pojazdu używanego w Grecji, zaopatrzonego w tablice rejestracyjne innego państwa członkowskiego, ma miejsce stałego zamieszkania w Grecji. Przepisy krajowe obowiązujące w czasie właściwym dla niniejszej sprawy kwalifikują tego rodzaju czyn jako przemyt podlegający sankcjom karnym, to znaczy karze pozbawienia wolności właściciela pojazdu oraz zajęcia pojazdu, oraz sankcjom administracyjnym w postaci grzywien. Ponadto zainteresowany zobowiązany był do zapłaty opłaty rejestracyjnej należnej w związku z przywozem pojazdu na stałe, chyba że zgodził się na wywóz pojazdu poza granice kraju.
- 58 Komisja uważa, że kary te, w połączeniu z praktyką greckich organów administracji w zakresie ustalania miejsca stałego pobytu oraz z nieuwzględnianiem ewentualnej dobrej wiary zainteresowanego, mają charakter nieproporcjonalny. Ponadto wymaganie wniesienia opłaty rejestracyjnej, gdy analogiczna opłata została już uiszczona w innym państwie członkowskim, narusza art. 90 WE.
- 59 Według Komisji nieproporcjonalne są również kary przewidziane za przekroczenie sześciomiesięcznego okresu, w którym pojazd pochodzący ze Wspólnoty może być używany w ramach systemu czasowego przywozu.

- 60 Rząd grecki odpowiada, że skoro dyrektywa nie przewiduje sankcji za ewentualne naruszenia przepisów dotyczących czasowego przywozu pojazdów pochodzących ze wspólnoty, to do państw członkowskich należy przyjęcie przepisów, które uznają za niezbędne w celu powstrzymania oszustw podatkowych. Jednakże przewidziane kary muszą być odpowiednie i niezbędne dla osiągnięcia zamierzonego celu.
- 61 W niniejszej sprawie zarzuty Komisji dotyczą kar nakładanych w przypadku, gdy osoby mające miejsce stałego pobytu w Grecji używają w tym państwie, w ramach systemu czasowego przywozu, samochodów zarejestrowanych w innym państwie członkowskim. W takich sytuacjach, biorąc pod uwagę, że w Grecji opłaty rejestracyjne są bardzo wysokie, co skłania niektóre osoby do podejmowania prób ich obchodzenia, oraz w świetle licznych przypadków oszustw podatkowych stwierdzonych do chwili obecnej, przewidziane kary nie są nieproporcjonalne do realizowanego celu, którym jest zniechęcanie do dokonywania oszustw podatkowych i ich ściganie.
- 62 Rząd grecki podnosi wreszcie, że kary nakładane w razie niepłacenia opłat rejestracyjnych dotyczą zarówno produktów krajowych, jak i przywożonych. Zatem praktycznie niemożliwe jest uznanie, że art. 90 WE został naruszony.

Ocena Trybunału

- 63 Na wstępie należy podnieść, że druga część drugiego zarzutu Komisji dotyczy również kar przewidzianych w ustawie nr 2960/2001 z dnia 22 listopada 2001 r. — Kodeks celny (FEK A 265), która wprowadza zmiany w zakresie kar przewidzianych w art. 18 ustawy nr 2682/1999 (zob. str. 9–12 skargi). Tymczasem ustawa nr 2960/2001 została uchwalona po upływie dwumiesięcznego terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii z dnia 22 listopada 2000 r. i nie była przedmiotem

postępowania poprzedzającego wniesienie skargi, o którym mowa w art. 226 WE. Ponadto z akt sprawy nie wynika, że te nowe przepisy utrzymały w mocy w całości system ustanowiony w spornych przepisach ani że są co do swej istoty identyczne z poprzednimi przepisami (zob. podobnie wyrok z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-98/03 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. str. I-53, pkt 27 i 28 oraz przywołane tam orzecznictwo).

64 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunał jest uprawniony do badania z urzędu, czy spełnione zostały przesłanki wniesienia skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, określone w art. 226 WE (wyrok z dnia 1 lutego 2007 r. w sprawie C-199/04 Komisja przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, Zb.Orz. str. I-1221, pkt 20 i przywołane tam orzecznictwo).

65 W tym zakresie Trybunał zawsze dokonywał rozróżnienia pomiędzy etapem poprzedzającym wniesienie skargi a etapem sporu w ramach procedury, o której mowa w art. 226 WE. Trybunał orzekał, że postępowanie poprzedzające wniesienie skargi ma między innymi na celu określenie przedmiotu sporu przed ewentualnym wniesieniem skargi do Trybunału oraz zapewnienie, by ewentualne postępowanie sporne miało jasno zdefiniowany przedmiot sporu (zob. podobnie wyrok z dnia 15 lutego 2001 r. w sprawie C-230/99 Komisja przeciwko Francji, Rec. str. I-1169, pkt 31; wyrok z dnia 13 grudnia 2001 r. w sprawie C-1/00 Komisja przeciwko Francji, Rec. str. I-9989, pkt 53 i 54; wyrok z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie C-362/01 Komisja przeciwko Irlandii, Rec. str. I-11433, pkt 17 i 18 oraz wyrok z dnia 5 czerwca 2003 r. w sprawie C-145/01 Komisja przeciwko Włochom, Rec. str. I-5581, pkt 17).

66 Podobnie, zgodnie również z ugruntowanym orzecznictwem, przedmiot sporu określony na etapie poprzedzającym wniesienie skargi nie może być już ani rozszerzony, ani zmieniony na etapie sporu sądowego żądaniami zawartymi w skardze (zob. podobnie wyrok z dnia 29 września 1998 r. w sprawie C-191/95 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. str. I-5449, pkt 56; wyrok z dnia 9 listopada 1999 r. w sprawie C-365/97 Komisja przeciwko Włochom, Rec. str. I-7773, pkt 25 oraz wyrok z dnia 5 października 2006 r. w sprawie C-105/02 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. str. I-9659, pkt 47 i 48). Wreszcie, istnienie uchybienia powinno być oceniane

w odniesieniu do sytuacji w państwie członkowskim w momencie upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii, a zmiany, które nastąpiły w okresie późniejszym, nie mogą być przez Trybunał uwzględniane (zob. wyrok z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie C-104/06 Komisja przeciwko Szwecji, Zb.Orz. str. I-671, pkt 28).

⁶⁷ Gdyby Trybunał w niniejszej sprawie objął zakresem dokonywanej przez siebie kontroli przepisy państwa członkowskiego, które nie były przedmiotem postępowania poprzedzającego wniesienie skargi, a zostały po raz pierwszy wskazane w żądaniach skargi — dla uproszczenia, jak stwierdziła Komisja podczas rozprawy — to procedura ustanowiona przez twórców traktatu w art. 226 WE zostałaby pozbawiona znaczenia, a takie działanie Trybunału stanowiłoby jej obejście. Badanie przeprowadzane przez Trybunał dotyczyć będzie w niniejszej sprawie wyłącznie tych spośród spornych przepisów, które obowiązywały w dniu upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii, i to w takim zakresie, w jakim zostały one przedstawione w skardze w sposób na tyle jasny, by ich kontrola sądowa była możliwa (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, pkt 21).

⁶⁸ Po pierwsze, zarzuty Komisji dotyczą art. 18 część A ust. 1 ustawy nr 2682/1999, który przewiduje, że posiadanie lub używanie na terytorium Grecji pojazdu zarejestrowanego w innym państwie członkowskim przez osobą mającą miejsce stałego pobytu w Grecji stanowi przemyt podlegający, między innymi, sankcjom karnym w postaci kary pozbawienia wolności posiadacza pojazdu oraz zajęcia pojazdu.

⁶⁹ W tym zakresie należy podnieść, że sporne przepisy wprowadzają sankcję karną za zachowanie polegające na uchylaniu się od obowiązków wynikających z krajowych przepisów celnych i fiskalnych dotyczących ruchu pojazdów silnikowych.

⁷⁰ Sankcje te przewidziane są w istocie dla sytuacji, w których osoby mające miejsce stałego pobytu w Grecji używają pojazdów zarejestrowanych w innym państwie

członkowskim, to znaczy dla sytuacji, które znajdują się poza zakresem zastosowania dyrektywy i dotyczą ochrony interesów fiskalnych tego państwa członkowskiego.

71 Ściganie na drodze karnej określonego zachowania przewidziane przez krajowego ustawodawcę związane jest z sytuacją gospodarczą i społeczną danego państwa członkowskiego, a w niniejszej sprawie — ze szczególną sytuacją dotyczącą opodatkowania pojazdów silnikowych. W tym zakresie bezsporne jest, że w Grecji opłaty rejestracyjne są bardzo wysokie, co może skłaniać niektóre osoby do tego, by używać tam pojazdów zarejestrowanych w innym państwie członkowskim, starając się przy tym ustanowić w sposób fikcyjny jakiekolwiek więzy z tym innym państwem. Imperatyw ścigania tego rodzaju zachowania i zapobiegania mu, jak również imperatyw ochrony interesów fiskalnych danego państwa członkowskiego uzasadniają wprowadzenie przez to państwo odpowiednich kar (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Louloudakis, pkt 70).

72 Uchybienia nie może stanowić więc, sama w sobie, okoliczność, że norma prawa krajowego o charakterze abstrakcyjnym uznaje za czyn karalny zachowanie polegające na uchyłaniu się od obowiązków wynikających z ogólnie stosowanych przepisów celnych i fiskalnych. Jak wynika z ww. wyroku w sprawie Louloudakis, pkt 69 i 70, Trybunał uznał, że imperatyw ścigania i zapobiegania może uzasadniać wprowadzenie przez państwo członkowskie kar o określonym stopniu surowości, lecz nie można wykluczyć, że kary te mogą w pewnych okolicznościach okazać się nieproporcjonalne. W konsekwencji kwestia, czy stosowane kary są proporcjonalne czy nie, musi być oceniana według stopnia kar rzeczywiście zastosowanych w danym przypadku. Tymczasem badanie przypadków, o których mowa w pkt 48 niniejszego wyroku, nie pozwala na stwierdzenie nieproporcjonalnego charakteru rzeczywiście nałożonych kar, a Komisja nie przedstawiła innych dowodów pozwalających na przyjęcie odmiennego stwierdzenia.

73 Zarzuty te nie są zatem zasadne.

- 74 Po drugie, Komisja podnosi, że w przypadkach, o których mowa w art. 18 część A ust. 1 ustawy nr 2682/1999, nie wszczyna się postępowań karnych, jeżeli zainteresowana osoba wniesie nałożoną opłatę i zrzeknie się przewidzianych w prawie krajowym środków zaskarżenia aktu, na mocy którego nałożono tę opłatę.
- 75 W tym zakresie należy podnieść, że dyrektywa przyznaje, pod pewnymi warunkami, podmiotom mającym miejsce stałego pobytu w państwie członkowskim prawo używania przez pewien okres pojazdów osobowych na terytorium innych państw członkowskich w ramach systemu czasowego zwolnienia od podatków.
- 76 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zasada skutecznej ochrony sądowej stanowi ogólną zasadę prawa wspólnotowego, a sądy krajowe państw członkowskich zobowiązane są do zapewnienia ochrony sądowej uprawnień, jakie dla podmiotów wynikają z prawa wspólnotowego (zob. podobnie wyrok z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie C-432/05 Unibet, Zb.Orz. str. I-2271, pkt 37 i 38 oraz przywołane tam orzecznictwo). Stosując tę właśnie zasadę, Trybunał uznał kompetencje sądów krajowych do zapewnienia, by dyrektywa była stosowana, a uprawnienia, jakie z niej wynikają dla podmiotów prawa, były chronione, między innymi w drodze określenia miejsca stałego pobytu (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Louloudakis, pkt 57 i 70).
- 77 Sporny przepis krajowy może pozbawiać podmioty prawa skutecznej ochrony sądowej wymaganej przez prawo wspólnotowe, skłaniając je do zrzekania się — w celu uniknięcia postępowania karnego — środków zaskarżenia, które normalnie przysługują na mocy prawa krajowego. W konsekwencji zarzuty Komisji są w niniejszym przypadku zasadne.
- 78 Po trzecie, Komisja kwestionuje kary pieniężne przewidziane w art. 18 część A ust. 4 lit. d) ustawy nr 2682/1999 w przypadkach przekroczenia sześciomiesięcznego okresu obowiązywania omawianego zwolnienia podatkowego.

- 79 W tym zakresie należy stwierdzić, że okres sześciu miesięcy, na czas którego przyznane jest zwolnienie od podatków, jest wystarczająco długi oraz że rząd grecki podniósł, czego nie kwestionuje Komisja, iż w pewnych sytuacjach przyznawane są różnego rodzaju ułatwienia i przedłużenia tego okresu. Rząd grecki podniósł ponadto, co również nie spotkało się ze sprzeciwem, że nie można ściśle kontrolować przestrzegania sześciomiesięcznego terminu, ponieważ dzień wprowadzenia pojazdu na terytorium kraju nie jest już odnotowywany oraz że w takiej sytuacji niezbędne jest zwiększenie nacisku na zapobieganie, co uzasadnia obowiązujące grzywny jako odpowiedni środek zniechęcający. Sporne grzywny nie są więc nieproporcjonalne i nie mogą stanowić przeszkody w korzystaniu ze swobód zapewnionych w traktacie.
- 80 Po czwarte, należy uznać, że kara pieniężna przewidziana w art. 18 część A ust. 4 lit. f) ustawy nr 2682/1999 w przypadku używania na terytorium Grecji pojazdu objętego czasowym zwolnieniem od podatków przez inną osobę, nieuprawnioną do zwolnienia, nie mieści się w zakresie zastosowania dyrektywy.
- 81 Podobnie poza zakresem zastosowania dyrektywy znajduje się przewidziany w tym przepisie i powołany na piątym miejscu przez Komisję przypadek używania takiego pojazdu przez osobę nieuprawnioną do zwolnienia, mimo że w chwili dopuszczenia się tego naruszenia uprawniony do zwolnienia nie znajduje się na terytorium Grecji.
- 82 Po szóste, zarzuty Komisji dotyczą art. 18 część C ust. 1 ustawy nr 2682/1999, który niezależnie od nałożenia grzywien przewiduje czasowe zajęcie pojazdów i ich wydanie po zapłaceniu grzywien i ewentualnych innych należnych opłat.

83 Przepis ten może pozbawić uprawnionego możliwości używania należącego do niego pojazdu nawet przez długi okres, w szczególności jeżeli nałożenie grzywny zostanie zaskarżone na drodze sądowej. Tymczasem Trybunał wskazał już na wagę, jaką ma prawo prowadzenia pojazdu dla skutecznego wykonywania uprawnień wiążących się ze swobodą przemieszczania się osób (wyrok z dnia 29 lutego 1996 r. w sprawie C-193/94 Skanavi i Chryssanthakopoulos, Rec. str. I-929, pkt 36). Dlatego przepis ten jest nieproporcjonalny w stosunku do realizowanego celu, jakim jest pobranie grzywny. Cel ten może być osiągnięty za pomocą środków bardziej odpowiadających przepisom wspólnotowym, na przykład przez ustanowienie zabezpieczeń. Zarzuty te są zatem zasadne.

84 Natomiast niezasadne są zarzuty podniesione przez Komisję na siódmym miejscu, a dotyczące art. 10 ust. 5 ustawy nr 2682/1999, który przewiduje, że w przypadku gdy właściciel pojazdu przywiezionego w ramach systemu przywozu czasowego ma miejsce stałego pobytu w Grecji, może on uniknąć konieczności wniesienia opłaty rejestracyjnej, dokonując wywozu swego pojazdu poza terytorium Grecji. Przepis ten przyznaje bowiem zainteresowanemu uprawnienie, a nawet korzyść i nie może być uznawany za sprzeczny z dyrektywą.

85 Na koniec Komisja powołuje się na art. 90 WE. Postanowienie to w akapicie pierwszym zawiera zakaz opodatkowywania produktów przywożonych z innych państw członkowskich w stopniu wyższym niż opodatkowanie podobnych produktów krajowych. Jednakże Trybunał uznał za zgodne z zasadami wspólnotowymi wymaganie przez państwo członkowskie, przy ustalaniu miejsca stałego pobytu osoby zainteresowanej na swym terytorium, wniesienia opłaty rejestracyjnej pojazdu niezależnie od tego, czy podobna opłata została już uiszczona w innym państwie członkowskim (zob. podobnie wyrok z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie C-138/04 Komisja przeciwko Danii, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 13 i przywołane tam orzecznictwo).

86 Drugi akapit art. 90 WE zakazuje państwom członkowskim nakładania na produkty z innych państw członkowskich podatków pośrednio chroniących produkty krajowe. W tej kwestii należy podnieść, że Komisja nie wykazała, na podstawie kryteriów

ustalonych w orzecznictwie Trybunału (wyrok z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie C-313/05 Brzeziński, Zb.Orz. str. I-513, pkt 27 i przywołane tam orzecznictwo), że sporne przepisy krajowe mogą pośrednio chronić produkty krajowe.

W przedmiocie trzeciego zarzutu

Argumentacja stron

⁸⁷ Trzeci zarzut Komisji dotyczy art. 12 ust. 1 lit. d) rozporządzenia z dnia 1 marca 1988 r. Przepis ten przewiduje, że osoby, którym skradziono drugi pojazd objęty systemem czasowego przywozu na terytorium Grecji, zobowiązane są do uiszczenia opłaty rejestracyjnej. Komisja twierdzi, że powyższy przepis wprowadza ogólne domniemanie oszustwa podatkowego w zakresie, w jakim na jego podstawie zakłada się, bez jakichkolwiek dowodów na tę okoliczność, że skradziony pojazd pozostaje w Grecji. W ocenie Komisji sytuacje, w których występuje możliwość oszustwa podatkowego, powinny być badane indywidualnie w konkretnych sprawach. Sporny przepis jest nieproporcjonalny do zamierzonego celu, to znaczy do zapobiegania unikaniu opodatkowania, a także wprowadza pośrednią dyskryminację pojazdów zarejestrowanych w innym państwie członkowskim, co jest sprzeczne z art. 90 WE.

⁸⁸ Rząd grecki odpowiada, że prawo wspólnotowe nie przewiduje żadnego zwolnienia od podatków w przypadku kradzieży przedmiotów objętych systemem zwolnień podatkowych, od których podatki nie zostały zapłacone. W tej kwestii powołuje się na art. 14 dyrektywy Rady 92/12/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. w sprawie ogólnych warunków dotyczących wyrobów objętych podatkiem akcyzowym, ich

przechowywania, przepływu oraz kontrolowania (Dz.U. L 76, str. 1), zgodnie z którym w razie ubytków podatki akcyzowe od wyrobów objętych systemem zawieszenia nie podlegają zapłacie wyłącznie w przypadkach, gdy ubytki te powstały w wyniku czynników losowych lub siły wyższej oraz że właściwe organy mogą sprawdzić, czy wyroby te zostały ostatecznie utracone. We wszystkich innych przypadkach, w szczególności w przypadku kradzieży, podatki akcyzowe muszą zostać zapłacone.

89 Rząd grecki twierdzi, że w niniejszym przypadku, w razie kradzieży, pojazd nie zostaje bezpowrotnie utracony, lecz jest używany przez kogoś innego. W konsekwencji opłata rejestracyjna jest należna. Dyrektywa nie przewiduje ponadto żadnego stałego zwolnienia w przypadku kradzieży.

90 Wreszcie rząd grecki podnosi, że po pierwsze, okoliczność, iż uiszczenie opłaty rejestracyjnej jest wymagane tylko w przypadku, gdy ta sama osoba fizyczna staje się ofiarą kradzieży drugiego pojazdu objętego czasowym zwolnieniem, a nie w przypadku pierwszej kradzieży, stanowi przejaw sprzyjania ofierze takiego przestępstwa oraz, po drugie, istnieje bardzo duże ryzyko kradzieży, które powinny brać na siebie zakłady ubezpieczeniowe, a nie państwo.

Ocena Trybunału

91 Należy podnieść, że dyrektywa wymaga od państw członkowskich przyznania, pod pewnymi warunkami, zwolnienia podatkowego w związku z czasowym używaniem, przez ściśle wyznaczony okres, środka transportu zarejestrowanego w innym państwie członkowskim przez osoby fizyczne mające miejsce stałego pobytu również w innym państwie członkowskim.

- 92 Przyznanie tego zwolnienia uzależnione jest między innymi od warunku — który określony został w art. 3 lit. a) i b) dyrektywy w sposób niepozostawiający miejsca na żadne wątpliwości — by osoba uprawniona używała środka transportu objętego zwolnieniem do użytku prywatnego oraz by ten środek transportu nie był ani zbywany, ani wynajmowany w państwie członkowskim czasowego przywozu lub pożyczany rezydentowi tego państwa. W ten sposób dyrektywa kładzie nacisk na ścisły związek pomiędzy osobą uprawnioną do czasowego zwolnienia a pojazdem objętym tym zwolnieniem.
- 93 Kradzież pojazdu objętego zwolnieniem i jej konsekwencje nie zostały uregulowane w dyrektywie.
- 94 Jednakże w dyrektywie nie ma żadnej wskazówki, która mogłaby uzasadniać wniosek, że jej celem było rozszerzenie zakresu zwolnienia i ograniczenie przez to kompetencji podatkowych państw członkowskich w sytuacjach, gdy związek między osobą uprawnioną do zwolnienia a pojazdem objętym tym zwolnieniem zostaje zerwany, w szczególności w razie kradzieży, kiedy to bardzo prawdopodobne jest, że pojazd nadal pozostaje na terytorium danego państwa członkowskiego, używany przez osobę nie mającą żadnych powiązań z osobą uprawnioną do zwolnienia. Tego rodzaju przypadek nie jest objęty przepisami dyrektywy i mieści się w zakresie uprawnień ustawodawczych państwa członkowskiego.
- 95 W tych okolicznościach, mając dodatkowo na uwadze, że Komisja nie powołuje się na inne przepisy wspólnotowe, nie można stwierdzić uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.
- 96 W świetle rozważań Trybunału zawartych w pkt 85 i 86 niniejszego wyroku sporny przepis krajowy nie narusza też art. 90 WE.

⁹⁷ Biorąc powyższe pod uwagę, należy więc stwierdzić, że utrzymując w mocy:

- art. 18 część A ust. 1 ustawy 2682/1999, zgodnie z którym w przypadku posiadania lub używania na terytorium Grecji pojazdu zarejestrowanego w innym państwie członkowskim przez osobę fizyczną mającą miejsce stałego pobytu w Grecji nie wszczyna się przewidzianego jako zasadę postępowania karnego, jeżeli zainteresowana osoba wniesie nałożoną opłatę rejestracyjną i zrzeknie się jednocześnie przewidzianych w prawie krajowym środków zaskarżenia aktu, na mocy którego nałożono tę opłatę, oraz
- art. 18 część C ust. 1 tej samej ustawy, zgodnie z którym w przypadku nałożenia grzywnien dokonywane jest jednocześnie czasowe zajęcie pojazdów, a ich wydanie następuje po zapłaceniu grzywnien i ewentualnych innych należnych opłat,

Republika Grecka uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy dyrektywy.

⁹⁸ Skarga zostaje oddalona w pozostałym zakresie.

W przedmiocie kosztów

⁹⁹ Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Jednakże na podstawie art. 69 § 3 regula-

minu, w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań, Trybunał może postanowić, że koszty zostaną podzielone, albo że każda ze stron poniesie swoje własne koszty. Ponieważ żądania zarówno Komisji jak i Republiki Greckiej zostały uwzględnione tylko częściowo, należy orzec że ponoszą one własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) Utrzymując w mocy:

- art. 18 część A ust. 1 ustawy 2682/1999, zgodnie z którym w przypadku posiadania lub używania na terytorium Grecji pojazdu zarejestrowanego w innym państwie członkowskim przez osobę fizyczną mającą miejsce stałego pobytu w Grecji nie wszczyna się przewidzianego jako zasadę postępowania karnego, jeżeli zainteresowana osoba wniesie nałożoną opłatę rejestracyjną i zrzeknie się jednocześnie przewidzianych w prawie krajowym środków zaskarżenia aktu, na mocy którego nałożono tę opłatę, oraz

- art. 18 część C tej samej ustawy, zgodnie z którym w przypadku nałożenia grzywnien dokonywane jest jednocześnie czasowe zajęcie pojazdów, a ich wydanie następuje po zapłaceniu grzywnien i ewentualnych innych należnych opłat,

Republika Grecka uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy dyrektywy Rady 83/182/EWG z dnia 18 marca 1983 r. w sprawie zwolnień podatkowych we Wspólnocie, dotyczących niektórych środków transportu czasowo wwożonych do jednego państwa członkowskiego z innego państwa członkowskiego.

- 2) Skarga zostaje oddalona w pozostałym zakresie.
- 3) Komisja Wspólnot Europejskich i Republika Grecka ponoszą własne koszty.

Podpisy